

Тарья хуряалга хүлээхгүй

Бурят орономнай ажал-шад партин XXII съездын уламжлагадаа гурьтохойн уял-гаруудыг абаа нэн Хэрбээ тарьян ажалтай талаар ху-раха үзэхэ болоо наа, рес-публикамнай мүнөө жэлдэ 1 миллион пүүд орооно гү-нэлд худалдаха, гектар бүрнөө дунда ээргээр 9,6 центнер орооно тарья ху-раха уялгатай. Хэлэнэн үрлөө эзэн болохын, уял-га сохон дүүргэхын тула хүдөө ажыхын хүдэлмэри-ншэд хабарай тарилгыг аялаа эмхитэйгээр, сагай тарилгын хайн үдэ үнгэр-мэ, эртүү газараа хайса уялаа, овс тариад бай-хын талмайгаа нилээд хо-роожо, кукуруза, шенис, овс, сахарай свёкло бо-лох гурх урда урданхайн-гаа хураггүйг эхээр тарья. Мүнөө үдэ олонхи ажахы-нууд тарилгынгаа хойно-доо ялаа хайнаар харуу-хыа байна.

КПСС-эй обкомой, рес-публикын Министруудай Сөвдэй тэмдэглээнэй Ноор, социалистическэ уял-гуудаймнай дүүргэлтэ хадга тарья хураха, гү-нэлд худалдаха хүдэлмэ-риг колхоз, совхоз бүх-эй ямараар бэлдэнхээ тэ түлэб дундаа, ха-барнаа хойшо гаргаан ху-раа оролдолгоннай харуу-хыа болоод байна бшуу. Гэж зура, тарья хураха хайн ойртобошье, энэ-нине хэрэгшээхгүй, маши-н, техникээ түргөөр бэл-дэлгүй ябалда хэдэ хэдэн аймагуудта үзэгднөөр.

Орооно ургамалнуудыг тэмдэглээнэй тарилга дээр тариад Биурын айма-гыг абаад үзэбди. Эндэх колхозууд нёдондоной ию-нин 10-да 43 комбайн за-либарилган байгаа. Харин мүнөө жэлдэ аяар 88 ком-байнаар тарья хадаха аад, оройдоол 14-ынь бэлэн айгонхой. Мухаршээрэй «Сэрэм», Суулгын совхо-л 55 комбайнай орондоо нил 18 комбайн захаба-наа. Тарья амырлан ху-раахын, мүн силостэ орох-о ургамалнуудыг саг соон-гоо тарыхын тулада тарья ха-раа комбайнуудыг эр-дүүлгээ тааруулаа, ашаа-ааааа автомашиннаа болоод тарья сээрлэхэ ээр эмсэ-сүлгүү, тоогуудыг бэлдхэ-дэ тушаа эдэ нутагуудта дүүргэ хүдэлмэри хэгдээ-гүй байнаар. Орооно хатаа-га сүмшлэ, амбар бо-лон бусад түхээрлэгнүүд байл бэлэн бэшэ байха

Имэрхүү байдал Заиг-рын, Кяхтын, Сэлэнгын, Лорин аймагуудта мүн лэ үзэгдэнэ. Иэн түрүүн юу хэхэ, амар хэмжээ абаха шуха-ла? Тарья, мүн силостэ да-рааха ургамалнуудыг ху-раадаг комбайнуудыг, жат-лэ, автомашинна, сүмшлэ болон ургаса хуряалгын бусад машинануудыг ав-

густын 1 хүрэтэр сүм захабарилжа дүүргэхэ хэрэгтэй. Мүн лэ энэ болзор соо колхоз, совхоз бүхэндэ ургаса ху-рааха, тэрэниг гү-рэндэ тушааха хүдэлмэ-рин түсэб заабад табигда-хан байха ёготой. «Саг үшөө үдхэн, үрдинэ бээбди» гээд, ургаса ху-раалгын машинануудай захабарилгыг унжагай-руулха, халуун хаадаа хү-сэд бэлэн бэшээр орохо ушар нёдондо зарим айма-гуудта үзэгдөө нэн. Мүнөө жэлдэ энээнине огто дабта-жа болохгүй. Комбайн бо-лон ургаса хуряадаг бусад машинануудыг 5—5 хоно-гой графиктай ёноор захаба-рилха, энэ хүдэлмэрин хойнохоо үдэр бүрин ша-нга хиналта табиха шухала. Зүгөөр захабарилгаа гара-хан машина бүхэниг на-ррар шалгаха, хэбтэнэн гү, али богони эшэтэй тарья хадаха ямар түхээрлэг-тэйб, хүчиндөө хүдэлхэ ямар гэрэлтэйб, орооно гэ-хэгүйн тула ямар түхээрл-гэстэйб гэжэ бултень шал-гаха хэрэгтэй.

Урдынхидаал мэтэ урга-саяа амырлан хураха бо-лонобди. Энэ аргын булюо хайн байхынь Кяхтын ай-магай түрүү ажыхынуудай нёдондо харуулан жэ-шээ гэршлэнэ ха юм. Имэ-аргаар тарья хурахада оройдоол нэгэ хэдхэн хо-ног хэрэгтэй, гээлтэше-байдаггүй. Ушар нимнээ орооно хуряадаг комбай-нуудыг эртэнхээ тарья амырлан хадаада таа-руулан бэлдэхэ гэшээ ажа-хы бүхэндэ тон эхэ ту-хатай байха болоно.

Тарья хуряалгын амжал-та түбхын түрүүн ху-нүүднээ, илангааа механи-заторнууднаа дундаа гэжэ бүгэдэндэ ойлоготой. Тимнээ бүхы колхозни-гууд болон совхозой хүдэл-мэришээ ургаса хуряал-гада эсүүлхэ хэмжээ хү-дэлмэрингөө түсэб соо ха-раалхатаа хамта хэдэ комбайнер, машинистнууд, бусад мэргэжлэд хэрэг-тэй болохо, хэдэ шэнэн ажал дүүргэхэб гэжэ то-дорхойлоо шухала. Хэрбээ механизаторнуудай дутаха болоо наан, ажыхыгаа арга боломжын ээргээр да-ры хэмжээ абабал, мүн нутагтаа гараад, ондоо тээшээ ошонон комбайнер, машинистнуудыг нөөргөнэ бусааха тушаа наанаашал-бал хааха. Энэ ажалда го-родой студентныг, ху-гуулины хурагшадые хүдэл-гүүлээ наа, багал болохо-той гэжэ наагдана. Юб гэжээ, Улан-Удын 500-гад тойрон хүдэлмэришэд, сту-дентнэр энэ жэлдэ комбай-нер, трактористнуудай кур-са дүүргэжэ гараан байна. Тарья хуряалга хүлээхэ-гүй. Энэ хайн эхилтэр үлэ-нэн богонихон сагыг хүдөө-гэй партийна организаци-нууд, ажыхын хүтэлбэри-лэгшэд ехэл шадамараар хэрэглэжэ, ургаса хурааха бүхы машинануудта түгэс бэлэн болгохо уялгатай.

БУРЯТ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Сөвдэй орган

№ 169 (9616)

1961 оной июлинь 19, среда

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй XXII СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Метр үлүү үндэртэй

БИЧУРА, (Телефоноор абтаба). Нүүлэй үдэ шимиг нойто элбэгжмэ, нукурузымнай ургаса нуга нүрлэндэл өдөө гаража захиаланхай.

Бидэ энэ жэлдэ эгэл хайн элдүүлэгдэнэ 512 гектар газарта ну-нуруза тариан байна-бли, Тэрэнэ хахалган хубаарилжа, 2 звенодо даалгаа хамди. Тэд-инэй 3—3 тракторнаа гаана, хэрэгтэй бүхы шэнэ техникээр ханга-данхай.

Юхан хүнөө бүрдлэ-нэн Василий Павловай звенэ 320 гектартай. Даажа абан амаалаа дуратайгаар хандаа, нэгэшэ эшэ буртаг үб-нэ нукурузын тарла-лан дээрлээ олохогүйт. Зурууд хоорондын эл-дүүлгэ хоёр тээшнэ хэжэ, минеральна үтэ-жүүлгэ, нэмэлтэ тэмэл-элбэгээр гаргажа дүү-гэнхэй.

Нүхэр Тимофеевэй 7 хүнтэй звеногой даадаг хайн үтэжүүлэгдэнэ нукурузын талмай урга-саараа нүгөө звенхоо

дугуугүй, зурууд хо-орондын элдүүлгэ, нэ-мэлтэ тэмэлт үнэ хэг-дэнхэй. Эртэ хабараар хэдэ дахин борнойлон нукурузын газарта буртаг үбнэнэй зүйл-шье угы.

Мүнөө метр үндэртэй нукурузынгаа талмай-наа адагын гектарай 400 центнер нукурузын шэмэтэ силос аба-хаар звеногойд хү-сэд шиндэнхэй.

Ч. Митыпов, Калининой нэрэмжтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Мухаршээрэй Суулгын сов-хозой 3-дахи отделений Нико-лай Михайлович Кондратю-кой кукуруза ургуулаха звен-огойд байн ургаса хурааха хүсэлтэй. Мүнөө эдэнэр куку-рузын эшэ дээгүүр борной-лоод, насосоор уналба. Мүн эндээ зурууд хоорондын элд-үүлгэ хэжэ байнахй. Зураг дээ-р: звенэ даалгаа Н. М. Конд-ратюков кукурузынгаа тарья-лан дээрэ.

А. Мантаевай фото.

Эршэтэ ажал...

КПСС-эй XXII съездын хү-ндэлдэ дэлгэрхэн социали-стическэ мурысөөндэ оролсо-нон манай модошад хахад жэ-лэнгээ түсэбтэ амжалтатай-гаар дүүргэжэ юм. Моло зөөл-гөөр зургаа харынгаа түсэбтэ 102,4 процент хүргэжэ, түсэб-төө гадуур 5,9 мянган кубом-етр тушаагаабди.

Дүршлэтэ мастер нүхэр Ч. Ж. Макаровой хүтэлбэ-рилдэг «Сангон» гэжэ модо бэлдэхэлын пунктхид илангаа хайнаар хүдэлээ. Эндэхид түсэбтөө гадуур 4,5 мянган кубометр хэрэгсэлэй модо бэлдэхэжэ шадлаа.

Энэл үе соо алдар сууда гараан зон угаа олон. Моло тээгшээдэй бригада коммуни-стическэ ажалай хүндэтэ нэрэ эргэлдэ хүртэнхэй. Коммунист нүхэр Мизеринэй хүтэлбэри дор тус бригадынхид халаан бүрингөө даалгабаринэ холо-доо үлүүлэн дүүргэжэ, бусаа-дэ жэшээ харуулаа. Соци-алистическэ Ажалай Геройнууд И. А. Костромин, М. К. Сту-нин гэгшэд электрохорөөгөөр модо хөрөөдхэдээ ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

Мүн трактористнууд К. А. Костромин, В. Ф. Димов, Д. Матвеев, гэгшүүнэ сабиагшад В. Андреева, Т. Максимова, Е. Кудряшова гэгшээдэй нэрэ багал түрүүлүүлэй тоодо оролсодог.

Н. Савкин, Хандагатайн леспромхөзөй партийна организациин секретарь.

СОВЕТСКО-АМЕРИКАНСКА ХАМТЫН КОММУНИКЕ

Буу зэбсэг хуряалгада, зүб-шээжэ байгуулагдаха ёготой зохио органдо хэлсээ хэжэ эхилэлгэдэ хамаатай асуудал-нуудаар Советскэ правитель-ствын болон США-гэй прави-

тельствын хоорондо урда тээнэ үгээ ойлголсогдононой ёноор наамжануудаа мэдлэсэлтэ июлинь 17-до Москвада дахад эхилээ.

Кваме Нкрума Узбекистанда ошоод байна

ТАШКЕНТ, июлинь 17. Узбекистанда ошоод байхан Ганын республикын президент, правительствын толгойлогшо д-р Кваме Нкрума Орджоникидзын районы Таш-кент шада байдаг «Кзыл Уз-бекистан» гэжэ колхоздо мүн-өөдэр ошоо. Хүдөө ажыхын артелинь хэлогой плантаци-нуудыг, мал ажалай фермыг, интернат-хургуулиг хүндэтэ айлан хараа. Энэ хургуули хубаагдааггүй фондын мүн-гэ зөөрөөр баригдан байна.

Удаань президент Кваме Нкрума Ташкентын бүд нэхэл-гын комбинатта хүрөө. Тэрэ үйлдэбэритэйнь танилсаад,

предприятийн хүдэлмэришээ-тэй хөөрэлдөө. Комбинатта хү-рэнэйнэ дурасхаал болгон президентдэ, тэрэнтэй суг ябалсахан хүнүүдтэ элдэб бү-дүүд үгтөө.

Ганын республикын прези-дент, правительствын толгой-логшо д-р Кваме Нкрума, тэ-рэнтэй суг ябалсахан хүнүүд Ташкент соогуур аяншалжа, городской үзэсхэлэн хайхан юмэнүүдыг хараа.

Хүндэтэ айлшанин, тэрэн-тэй суг ябалсахан хүнүүд Ташкентын ажалалт хаа хаа-нагуй хани халуунаар угтадаг байгаа.

Юрий Гагарин фестивалда хабаадагшадта айлшалба

МОСКВА, июлинь 17. (ТАСС). Москвадахи уласхоо-рондын кинофестивалинь деле-гатууд айлшадтай гуйлтаар мүн-өөдөр СССР-эй Культурин министрстводэ дэлхэй дээрэхин түрүүшын летчик-космонавт майор Юрий Гагаринтай уул-залга болоо.

Культурин министрствын заседанинь зал соо олоороо суглархан айлшадтай Юрий Гагаринин СССР-эй Культу-рын министр Е. А. Фурцева та-нилсуулаа.

Сугларгалтад нэрэсэ алгя ташан түрүүшын космонавтыг амаршалаа. Асуудалнуудта харюусахаар бэлэн байнаб гэжэ Юрий Га-гарин хэлэхэдэ, залай бүхы булангууднаа хэдэн олон гар-нууд үргэлдөө.

Газар огторгой хоёрой аляндань танда аятай байдаг бэ?

— Минин Газар дээрэ түр-эн хүч хадам эндэ аятай бай-даг лэ даа.

— Африка дээгүүр ниндэхэ-дэ та юу хараабта?

— Африкые, хоонон гоби талануудыг, ехэ нуурнуудыг, Нилые харааб.

— Газар дээрэ бусажа ерээд байхадатнай танда ямар бай-гаа нэм?

— Дахад Газар дээрэ буу-гаад байхада аятай даа.

Асуудал табихыг хүсэгшэд бүри олон болобо.

— Лондон танда хэр нонир-холтой байгаа? гэжэ Анг-лиин актер Финч асууба.

— Угаа ехэ нонирхолтой байгаа. Гансахан Лондоншыг бэшэ, минин хүрэнэн Англиин бүхы городууд ехэ нонирхолтой байгаа. Хаа хаанагүй намайе ехэ хайнаар угтаа.

Ойрын саг соо та хаана оно-хобта гэнэ асуудалнууд нэгэн доро табигдаба.

— Уржалнууд тон олон. Наяар хоёр аяншалга хэхэ байхан тухайгаа хэлэжэ шада-ха байнаб. Июлинь 20-до Польша, 23-да гү, али 24-дэ Куба олохоб.

— Замбуулиной дайда руу үшөө ниндэхэ гэжэ байна гүт?

— Ниндэхыг бэлдхэнэб. Зү-гөөр энэ талаар монополист байхыг би хүснэгүйб. Космо-навг болохо бэлдхэд хэмжэ байхан минин халцар нимэ ниндэлгэнүүдыг намнаа өсөөн бэлдхэр хэхыг хүсэдэг юм.

Саашань майор Гагарин энэбхилэн байжа нингэжэ үр-

гэлжэлүүлэн хэлээ. Киногой мэргэжэл шадабаритантай уул-захаа минин мүнөөдөр ошохоо байхыг мэдэхэдэ тэдэнэр таа-налта ехэ амаршалга хүргэхыг гуйгаа нэн.

— Замбуулиной дайда руу ниндэлгэтиной хараада абан-гүй байбал, ажабайдалатнай үшөө ямар тимэ ехэ ушар то-хёолдог байгаа?

— Ажабайдалыг нюдэндөө хара шэл зүүгээд хараагүй наа ажиимдаржа байхада тон олон угаа нонирхолтой ушар тохёолдог. Тэдэн сооноо этгэн гол шухалынь илгаруу-хамин намда бэрхэтэй байна.

— Ниндэлгын үлүүлэр танай бөөн эдүүртэ ямар нэгэн ху-биалта болоо гүт?

— Би өөрөөшье, врачуудшыг ямар нэгэн хубилалтын боло-ныг оёорон мэлэжэ шадаагүй.

— Ямар фильм танда этгэн ехэ нонирхолтой байдаг бэ?

— Би олон фильмуудыг ха-рааб, энэ асуудалда сэхэ хар-юусахын бэрхэтэй байна.

Нүүлэй жэлнүүдэй советскэ фильмуудэй дундааа «Сол-дат тухай» баллаа, «Сэлмэг огторгой» гэжэ фильмууд намда нонирхолтой байгаа нэн.

— Москвадахи фестивалда Та юу хүсэхэ байнаг?

— Искусствын энэрхы ёно-ной байхын, арадуудай хоорондын эб найрамдалтай, хани барисаанай түлөө тэмсэхэ гэжэ урдаа табихан зорилгооо дүү-ргэхыг фестивалда би хүсэхэ байнаб.

— Ханагдаагүй асуудал-табиг-даба.

— Сууда гараха-гээшэ хүндэ хүшэр гүт?

— Аргагүй хүндэ. Газарай бүм-бэрэсэ шэнги хүндэ.

— Замбуулиной дайда соо ябахдаа эднэн элсэтиной хэр амтагтай байгаа?

— Газар дээрэ байгшад тэ-рэ эдэнгээ арсахагүй даа.

— Итали орохо гүт?

— Заатгүй олохоб.

— Инди, Африка орохо гүт?

— Урихан лэ газарта бул-тандань орохыг оролдохоб.

Уулзалгын дүүрхэнэ ойрто-бо. Фестивалда хабаадагшад майор Юрий Гагаринтай хамта фотоурагаа буулгуулаа. Киногой хүдэлмэришээд космо-навтын гарыг бариха, Москва-да түлөөлгэдэн ороонуудай арадуудай зүгнөө тэрэндэ амаршалга хүргөөд, хайнине хүсөө.

РСФСР-эй УРАН ЗОХЁЛШОДОЙ ПРАВЛЕНИИ СЕКРЕТАРИАДАЙ СУГЛААН

Усгэлдэр Улан-Удэдэ РСФСР-эй уран зохиолшодой правлений Секретариатай суглаан эхилбэ. Тус суглаан-да Москва, Ленинграднаа, Свердловск, Иркутскнаа, Чи-та, Хабаровскнаа, Хальмаг, Яхаднаа, Тува, Алтайнаа хүндэтэ айлшад—ухаан сэд-хэлэй түлхюур баригшад ерэнхэй.

Суглархан зоной хууриа эзэлхэдэ, РСФСР-эй уран зо-хиолшодой Союзай правле-нийн түрүүлэгшэ нүхэр Л. Соболев оролтын үгэ хэлэбэ: — Хүндэтэ нүхэдүүд! Хү-дэлмэсэ саашан үргэлжэ-лүүлэе. Юундэ нигэжэ хэлэнэ-биб гэхэдэ, Секретариатай нүүдэл суглаан хадаа манай

уран зохиолшодой Союзай үүсхэлээр хэгдэжэ байгаа бү-хы хэмжээ-ябуулгануудай нэ-гэ хубин, үргэлжэлэлынь бо-лоно бшуу.

Манай Россин Федераци үргэн уужам ха юм даа. Имэ нүүдэл суглаа эмхидхэхэдэ, бүхы литературануудтай тодо хайнаар танилсаха арга ол-годоно. Имэ суглаанууд Башкирида, Новосибирскдэ, Свердловскдэ, Нальчикта, Са-ранскда болоо нэн. Мүнөө Улан-Удэдэтай энэ суглаан үнгэргэгдэхэнэ. Тус суглаан хадаа гансахан Бурядай бэ-шэ, мүн бусад бүхы литера-турануудай саашанхи хүгжэл-тэдэ нүлөө үзүүлэхэ ушартай. Гадна бидэнэр бурят уран зо-

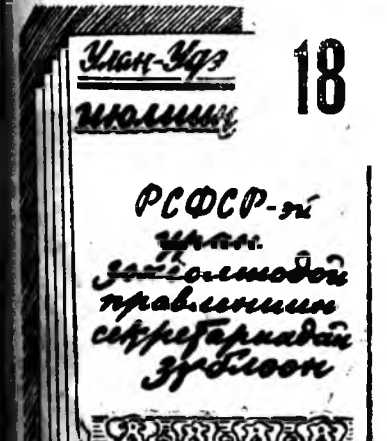
хиолшодто тунамалжа үзүүл-хэ хүсэлтэйбди.

Танай Бурят литература манай гайхамшагта Байгал шэнги тунгалаг, харуул, гүн гүнзгий байха ёготой. Бай-галнай дэлхэй дээрэхин хамаг нуурнууднаа өөрын онсо нонин шэнжэтэй ха юм даа. 300 гар-ган гол мурэнүүд тэрэндэ шухалч ородогынь наа, ган-сахан лэ Ангара мурэн урлан гарадаг ха юм. Бурядай ли-тература эгээл имэ арюун сээр, аглаг гүнзэгы урасхал-тайгаар хүгжэ лэ!

Маанадаа үнэхөөр ахадүү-гэй ёноор, хани халуунаар уг-табат, Анхарал оролдолгыет-

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заседанинь зал соо, РСФСР-эй уран зохиолшодой Союзай правленийн түрүүлэгшэ Леонид Соболев үгэ хэлэжэ байна. А. МАНТАЕВАЙ ФОТО.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвдэй Президиумэй Указ Нүхэр А. Р. Болотовто Бурядай АССР-эй Габьяата техникэй хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Республикын шэлэй про-мышленностиг хүгжөөлгэдэ аялаатай байханынь түлөө Улан-Удын шэлэй заводой ди-ректор нүхэр Алексей Родио-нович Болотовто Бурядай АССР-эй Габьяата техникэй хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Бурядай АССР-эй Верховно Сөвдэй Президиумай Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ, Бурядай АССР-эй Верховно Сөвдэй Президиумай секретарь Ч. ДОРЖИЕВ, Улан-Удэ, Сөвдүүдэй байхан, 1961 оной июлинь 15.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Түрүү арга шудалбал амжалта туйлахаш

Эдэ хоолой зүйлүүдэ элбэг эхээр абалаг болохын түлөө тэмсэжэ байһан колхоз, совхозуудай үйлдбэридэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ гэшээ тон ехэ удха шанартай. Энээн тушаа манай аймагта нүүлэй хэдэ зарим тэдэ хэмжээн абтажа байна.

Тэдээнэй нэгшлэһинь гэрэл, научно-үйлдбэрийн конференци болоно. Үнэсдэй нубайрхы абалагтай тэмсэхэ, искусствона аргаар үржүүлхэ, мүн, гүн түлбэридэ орохо асуудалнуудар тийнэ конференцинууд 1960 ондо үнгэргэгдөө һэн. Байгша ондо сабшалай найжаруула, залуу мал түргөөр түлжүүлхэ асуудалууд мал алуулалтад, наалишад, луговодуудай хабаадалгатайгаар зүбшэн хэлсэгдээ. Ингэжэ үнэргэн үбэлэй үедэ аймагтай бүхы колхозуудар тугалнууд дулаан байрада байлгажа, дулаан убаар уйлагдалаг болоо.

Түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ тусхай түсэб зохиогдож, колхозинуудай хамтын суглаан дээрэ баталалданхай. Түрүү дүй дүршэл шудалха 2 нургуули — эрхим наалишан Д. С. Ендоновагай ферм дээрэ наалишадлай нургуули, түрүү хоннишод Д. С. Патархеевагай отара дээрэ хоннишодлай нургуули эмхидхэгдээ, хүдэлжэ захалаа. Апрельни 14 — 15-да болоһон хэһнэл дээрэ аймагтай наалишад нүхэр Ендоновагай дүй дүршэл тухай өөрын лекци шагнаһан, ажал хүдэлмэритэй танилсалһан байна. Мүн Бичурын аймагтай Держинскийн нэрэмжэтэ колхозойхил тугалнууды хайшан гэжэ түргөөр түлжүүлхэ гэһэн лекци уншагдаа һэн. Үнэргэн жэлдэ түрүүнүүлэй ажал тухай хэдэн брошюра хэблэгдэн гаража, колхозинуудта хайшаагдалһан байгаа. Энэ хэрэгтэ саашаадыһе үргэлжэлүүлхэби.

Түрүү дүй дүршэлөө халан абалсаха, социалистическ уялгануудай дүргэлтэй шалгаха үшөө нэгэ шэнэ арга хэрэглэнэбди. Энэмнай үйлдбэрийн-уран хайшанай бригада болоно. Үе-үе болоод нэбэ бээдэ ажалсажа, уялгануудай дүргэлтэй, колхозинуудай ажануудал, тэдэний культурина эрилтын хэр зэргээр хангагдажа байһые шалгажа, зохио хэмжээ абаха зорилго тэдэний үмэнэ табиладана. Һүүлээрн колхозой клубта мурысгүшдтээ уулзажа, хонирхолтой хөөрөөлөө хэлгэ, концерт харуудал, хатар наада табилад юм.

Олонинтэ колхозинууды ажалай түрүү дүй дүршэлтэй танилсуулжа, үйлдбэрилдэ нэбтэрүүлхэ тушаа абтажа байгаа хэмжээнүүд манай түрүүшын алхам болоно. Саашаа энэ хэрэгтэ партийна организацинууд шухала анхрал хандуулаха ёстой.

П. Марзаев, КПСС-эй Ахын райкомой пропаганда, агитацины табиагы даагша.

АЙМАГАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ ДРУЖИННИГАЙ ҮНЭМШЭЛГЭ АБАБА

... Хар-рин, аймагай про-о-курор улаан бүд гартаа уяад ябанал. Арадань аймгүй-сэдкомой түрүүлэгшын орлогшо баһа тиймэл. Эдэһини яагаа гэшээб, — гэд, малгайгүй, үбсүүгээ эсэлхгүй, үбаташанан үб улаан нүдэтэй нэгэ хүбүүн ээрэһин хэлээр нүхэртөө хандаһа.

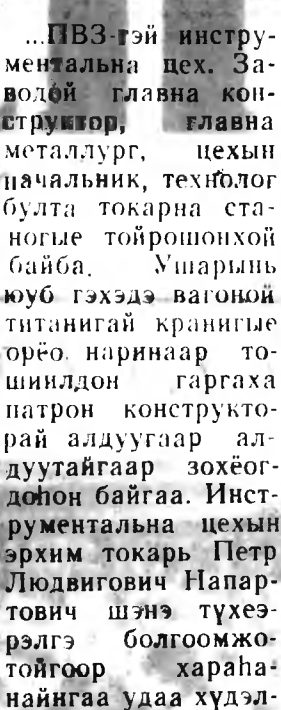
— Үнөөш дур-у-жина гэдэһин бөөш гү? Үнүнэй абааниргүй, хон-жэн һэмнай. Түргэһэн эдэнэй нүдөнһөө дадала ороом. Харагдаа һаа, һалаади, — гэд, нүгөөднэ нүхэрөө һугадаад, нотог-натаг найгалдаһаар, гэрэй хана шударһаар, утлуу тойроод үгы болоһонд.

Эдэ хоёр нугаралдаһадай нэрэ, обогһын мэдээд яахамнайб. Сэхынхэ хэлэхэдэ, үлсын хара архиншадай үрөөһин бөөринүүд бээ. Харин тэдэ хүйхэрнүүд улаан бүдтэйшүүлхэ нитэрээ юундэ айбаб? Түбһэн юумэнһэй айдаггүй «геройнууд» бэшгээ һаад? Энэйдэн харюу үгэ.

Нийтин журам эбэлэг, хулигаан ааша гаргадаг, архитамхи намадаг хүнүүдтэй тэмсэхэ зорилготой арадай дружина Мухаршэбэрей аймагай түбтэ үни хада эмхидхэгдэһэн юм. Шэнэ хүдэлөө комсомол-залуунууд түрүүшээр яһала гэмгүй толгойлог байгаа. Уданишгүи шэнэ юмэнэй һонин буража, архини тууламагууд даһинаа гогдорһоо.

Тэдэ тэдэний гогооролго үншэ болобогүй. Юуб гэхэдэ, аймагай прокурор К. Ангархаев

Юрын мэргэжэлтын онол арга

Юрын мэргэжэлтын онол арга

...ПВЗ-гэй инстру-ментальна цех. За-водой главна кон-структор, главна металлург, цехын начальник, технблог булта токарна станогые тойрошонхой байба. Ушарын юуб гэхэдэ вагоной титанигэй кранитые орёо, наринаар тошиндон гаргаха патрон конструктор алдуугаар алдуутайгаар зохёогдон байгаа. Инструментальна цехын эрхим токарь Петр Людвигович Напартович шэнэ түхээрлэг болгоомжотойгоор хараһан найнгаа удаа хүдэлмэришнэй үгөөр ингэжэ сэхэ хэлэжэрхнэ: — энэ түхээрлэгтэ соморхонор хэжэ болохо байна.

— та туршаад үзэхэ гэшээ гүт, гэжэ инструментальна цехын начальник главна металлург хоёр нэгэн дуугаар мэдүүлбэ. — Үзэхэдэн яахаб, — гэжэ Напартовичын орондо токарь Александр Петров харюусабэ. — Хэрбээ Напартовичын зүбшөөхэ һаань, биньшэ хамһалсаха һэм гэжэ үгөөр үргэлжэлбэ. Патрон шэнээр зохёоко зүбшөөлөө үгэлэн Петр Напартович тэрэ үдэшндөө гэр-тээ эрээд, удаан унтажа ядаба.

...Шэнэ түхээрлэгын элдэб дүрснүүды зураад үзэнэ, һанаандаа таарахагүднэ шуулажа хаяад, дахин зураад үзэнэ, эрьюулэн, барина. Мүртэй юмэ боложо үгэнгүй хэбэртэй. Дахин хаяад хэбтэшлэ, һөөргөө бодоод зурһаа.

Нүгөө нүхэр Александр Петров тэрэ һуни мүн лэ унтагшү шажуу хонһон байгаа. Үглөөгүүр эртэ, ажалай үшөө эхилээдүй байхада тэдэ хоёр нүхэд шэнэ түхээрлэгынгээ дүрсэ удаан саг соо зүбшэн хэлсэбэ.

«Уралан нарижуулагшад шэнэ түхээрлэгтээ зохёоко ядаһандаа шүдөө зүүжа орёо, Илангая Петро Напартович бүришнэ нэтрүү байһанаа харуулаа.

Мэргэжэлтэй токарь энэ нэтрүү зангаа үни хада, үшөө заводой бригадажа байха үедэ харуулан юм. Заһабарилгын-механическа цехын һаял эмхидхэгдэжэ байхала слесарез хүдэлжэ байһан арбан бататайһан гүлмэр хүбүүн заатагшү токарь болохо гэжэ шиндһэн байгаа. Энэ асуудалаар цехынгээ начальнигта хандаба ха.

— Юн гэжэ! Токарь болохонь гүнз гүш? Шн ягааабш, һаяхан слесарини курс дүүргэ ха юмшн. Үглөөдөр ондоо нэгэ мэргэжэл шудал-

хам гэхэш. Хэн паровоз заһа-барилхаб?

— Тон зүб. Тинбэшэ станогто ажаллаха дүрэн хүрөөд байна. Би үдэшндөөшье хүдэлхэб.

Хүбүүнэй ехэл үсэд байһынсэ ойлгоһон инженер нэгэ бага уяраад ингэжэ хэлээ бэлэй:

— Зай хүбүүн ошо, гурбан даххар эрьюулгэтэй шүрбэ хээд эрэ, тинхэдээ дүрбэдэхэ разряд абахабш.

Тээд тэрэ үсэдэ заводто мэргэжэлтэй хүдэлмэришнэд тон үсөөн байгаа. Советскэ правительствотай баталһан догонорой ёһоор заводто ажаллажа байһан немец Ганс Кнут өөрынгөө шадхаа юмьшэ хажуудай нүхэдһөө нюудат зантай һэн. Дуратай захилаа хээд, дурагшү юмээ хэдэгшү, үнэтэй сэн эрэдэг байгаа.

Нэгтэ Петр гурбан даххар эрьюулгэтэй шүрбэ хэжэрхөө бэлэй. Немец Кнут хороо бу-салһандаа гэдэргэ хнашан алдаа хаш. Цехын начальнигтэ хээд эрэ, тинхэдээ дүрбэдэхэ гэр-тэһэн хойшо олон жэл үнгэрөө.

Шэнэ түхээрлэг зохёоко ядаһан Напартович, Петров хоёрнай патронингоо эскизые цехын начальнигтай ололгоһотой сугтаа зүбшэдэг болобэ. Тингэжэ гурбуулаан турһана.

Субботын нэгэ үдэшэ Петр Напартович, Александр Петров хоёр һанаашаа одоошье бүтээжэрхнэ. Амаралтын үдэр шалгалтын болоходо яһалахан патрон бүтээһэд байба. Цехын хүдэлмэришнэдэй хүхилдэһиньшэ гүшнэ аргагүй. Тинишгүи яахаб, юрын хүдэлмэришнэдэй гараар бүтэһэн хэрэг ха юм.

Шэнэ түхээрлэг хараһан хүнүүд «бэрхэт даа, токарьнууд» гэлэг болонхой. Уралан нарижуулагшадлай оролдоһын ашаар патроний шүнгүүр 3 дахин хүнгэн болоо, ажалай бүтээсэ нилээдгүй дэһнээ, В. КАТОК.

Хүндэтэ хуршынгөө ойгоор

Эрхүү город үни холоһоо хойшо Зүүн Сибириин, Алас Дурна зүгэй арадуудай түб хото боложо, бусад хүршэ хото городуудай хүгжэн дэб-жэхэ хэрэгтэ ехэ нүдөө үзүүлһэн түүхэтэй. Тон дү-тын хүршэ Улан-Удын үкэн бээ бээлхэдэн ехэ туһа хүршэн гэжэ тэмдэглэе.

Совет засагай мандаһан түрүүшын жэлүүдтэ нэгэ хизааршй дэбисхэр дээрэ ор-шонон эдэ городуудай хани барисаан тухай түүхэ үдаа-даа һаа, бүришье хонирхол-той байха. Зүүн Сибириин түб хото — Эрхүү городто бурят арадай түрүүшын ре-волюционернууд — эрлэхэг зоригто хүбүүд, басагай хү-мүүжэн хатуужаа. М. Н. Ер-манов, Ф. Р. Коняев, М. М. Сахьянов, Ф. М. Осодоева, В. И. Трубачев, Г. Г. Дан-цев болон бусад бурядай большевикууд РСДРП(б)-гэй Эрхүүгэй комитедэй дэр-гэдэ хүдэлжэ байһан. Эдэ-нэй байгуулан түрүүшын багхан булэг Бурядай пар-тийна организац болотороо урдаһан юм.

Энэһнхэ хойшонхышье жэлүүдтэ эдэ хоёр хүршэ городуудай хани барисаан илам бэхижһэн байгаа. Дүй дүршлөө абалсаха, бээ бээ-дэ туһалалсаха мэтын хол-боо барисаан таһардагшү һэн.

Зүүн Сибириин эрдэм ноуцны центр болоһон Эр-хүү хотодо дээдэ, дунда хүр-гуулинууд олон. Арадай ажахын, соёл культурын һалбаринуудта хүдэлхэ эл-дэб янзын мэргэжэлтэ эдэ-дэһэ жэл бүри олоороо га-радаг. Тэрэ тоодо Бурядай ре-спубликын олон мэргэжэл-тэд эндэ хуража гараһан байха.

Бурят ороной түб хото — Улан-Удэ Ангара мурэндэхи аха городтоо хамта сааша-даашье гар гараа барисал-саан, коммунистич гээһэн гэр-элтэ замаар хүгжэн һал-бархань лабтай.

ЗҮҮН СИБИРИН ЗҮРХЭН — ЭРХҮҮ ХОТЫН АЛДАРТА 300 ЖЭ

Хүндэтэ хуршынгөө ойгоор

Эрхүүгэй Ангара мурэндэ шудхадаг уулзабари дээрэ, худалдаа наймаанай харгы замай бэлшэр дээрэ 1661 ондо Похабов гэгшын удари-далга доро хасагуудай отряд острог байгуулан юм. Ингэ-жэ Эрхүү бии болоһон түү-хэтэ. Зүүн зүгэй ороноудтай Россиян худалдаа наймаа ябуулдаг болоһонһоо хойшо Эрхүү худалдаа наймаанай гуламта болоһон гэдэг. 19-дэ-хи зуунжэлэй эхээр Эрхүү город Сибирь соогоо эгзэн томо город болоод байба.

Хаанта засагай сүлһэн олон хүнүүд Эрхүү город эрэдэг, дайрангүй гарадагшү байгаа. Радишен, сүлгэдһэн дескабристууд, Польшын бу-налгаанда хабаадаһаад, пет-рашевцинууд, Н. Г. Черны-шевский, народовольцууд энээгүүр ябаа...

Степан Халтуриний үйл-сөөр нэгэ модон гэр байдаг. 1909 ондо энэ гэр соо С. М. Киров нуусаар байһан гээд энэ гэртэ бэшээтэй байна. Мүн Л. Б. Красин, М. В. Фрунзе, И. В. Бабшшин, П. П. Постышев Эрхүү город-то революционернууд хүдэлмэри ябуулжа байһан.

Совет засагай оршон ман-дажа байгаа жэлүүдтэ Эр-хүү город танигдашагшүгөөр хубилан хүгжөө. Хэрбээ 1897 ондо энэ городто 50 мянга га-ран хүн зон байһан һаа, му-нөө 380 мянган хүн ажаһуу-на. Эндэ зуу гаран промыш-ленна предприятинууд хүдэл-жэ байдаг. Тус городто тон олон янзын продукци — үхи-бүүдэй нааданхайнуудһаа эхилээд орёо онһон стано-гүүд болон машинанууд бү-тээн гаргадаг. 1918 оной-хитой сасуулбал, Эрхүү го-родто промышленна продук-ци 50 дахин ехээр бүтээн га-ргадаг болонхой.

Ангара мурэндэхи түрүү-шын гидроэлектростанци эр-хүүгэйхитэ баяр жаргал аса-раа юм. 1959 ондо ашгалал-

Ангара мурэндэхи город

хүү город ороной агаари зүүн зүгэй үүдэн болоо гэ-тон зүб хэлсэдэг. Пекиннэ, Пхеньянаа, Улан-Баторнэ манай орон руу нийдһэн са-молёуудые тон түрүүн уга-даг газар энэ.

Түрэл Коммунистическ партиин XXII съезддэ Эрхүү гай ажалшад ехэ бэлэг ба-лэжэ байна. Городой пре-приятинууд долоон жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй тус-амжалтатайгаар дүүргэ, миллион түхэрлэгшү продук-түсэһөө гадуур гаргагд-һэн. Мүн энэ жэлэй түрүүшын харын түсэбшье һайнаа дүүргэгдэбэ. Коммунист ажа-лай нэрэ зэргын түлөө хүд-лөөн үргэһөөр дэлгэрэнхэ Эрхүүгэй ГЭС-эй, сай хэдэ фабрикын коллективууд мүн 300 цех болон брига-динуудта энэ хүндэтэ нэрэ ба-гэ олгогдоо.

Партийн XXII съездын хүдэлдэ ажалай алдар га-яагай дэбтэр бии болгогд-бо. Съездын урда тээхи м-рысөөндэ түрүүлэгшэд, гор-дой суута эрхэтэд энэ дэбтэ-тэ бэшгэднхэй. «Ирку-тский» трестын дархашууд бригадир Иван Кузьмин Пох-несев, «Михайл Фрунзе» гэгэ пароходой капитан Иннокен-тий Андреевич Рогов, «Ирку-тская» станциин вагоно депо-гой түмэршэ дархашууд бригадир Егор Андреевич Ра-манов, В. В. Куйбышевэй н-рэмжэтэ машина бүтээлхэ заводой шэрэм шудхалхы цехын начальни Виктор И-ванович Бобровников, Эрхүү-гүрнэй университетэй про-фессор Михаил Михайлов, Кожев болон бусад хүнэй в-рз энэ дэбтэрдэ бэшгэднэ.

Н. Томенко, ажалшадлай депутатуудай Эрхүүгэй городой Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ «Известия» газетһнэ абаба.

хэ сээр сэдхэлтэй, бэрхэ шадармал слесарь түрүүшын үдэрһөө нүхэдэһнөө дунда хүндэтэй болоһон юм.

Он жэлнүүд хойно хойноһоо үнгэргэл байба. Нэгтэ ха-барцагшадлай бригадын хам-тын суглаан дээрэ нүхэр Зау-сасевые бригадир болгожо һу-нгаба. Бултаараа эбтэй эетэй-гээр хүдэлжэ эхилээ. Хамта хүдэлдэг хүнүүдүн — брига-дын гешүүт: Геннадий Петро-вич Валтусов, Иван Степано-вич Сорокин, Анатолий Розин-ов, Николай Рыков, Анато-лий Хилько гэгшэд бултаараа оролдосотойгоор хүдэлдэг байба. Бүхы бригадарааа үдэ-рийнгөө нормо 120 процент дүүргэнэ. Һайн шанартай про-дукци үгэнэ. Коммунист ажа-лай нэрэ зэргэ гэгшэмнай хүн бүхүнине нарин нягта болго-дог, нэрэ хүндээ алдахагүй гэжэ оролдуулдаг байна бишуу.

А. Розинов машина бүтээл-гын үдэһин техникумд хура-даг. Мүн һаяхан слесарини мэргэжэлдэ хуража ябаһан А. Хилько гэгшэ мэргэжэл

шадармал слесарь түрүүшын үдэрһөө нүхэдэһнөө дунда хүндэтэй болоһон юм.

Он жэлнүүд хойно хойноһоо үнгэргэл байба. Нэгтэ ха-барцагшадлай бригадын хам-тын суглаан дээрэ нүхэр Зау-сасевые бригадир болгожо һу-нгаба. Бултаараа эбтэй эетэй-гээр хүдэлжэ эхилээ. Хамта хүдэлдэг хүнүүдүн — брига-дын гешүүт: Геннадий Петро-вич Валтусов, Иван Степано-вич Сорокин, Анатолий Розин-ов, Николай Рыков, Анато-лий Хилько гэгшэд бултаараа оролдосотойгоор хүдэлдэг байба. Бүхы бригадарааа үдэ-рийнгөө нормо 120 процент дүүргэнэ. Һайн шанартай про-дукци үгэнэ. Коммунист ажа-лай нэрэ зэргэ гэгшэмнай хүн бүхүнине нарин нягта болго-дог, нэрэ хүндээ алдахагүй гэжэ оролдуулдаг байна бишуу.

А. Розинов машина бүтээл-гын үдэһин техникумд хура-даг. Мүн һаяхан слесарини мэргэжэлдэ хуража ябаһан А. Хилько гэгшэ мэргэжэл

шадармал слесарь түрүүшын үдэрһөө нүхэдэһнөө дунда хүндэтэй болоһон юм.

Он жэлнүүд хойно хойноһоо үнгэргэл байба. Нэгтэ ха-барцагшадлай бригадын хам-тын суглаан дээрэ нүхэр Зау-сасевые бригадир болгожо һу-нгаба. Бултаараа эбтэй эетэй-гээр хүдэлжэ эхилээ. Хамта хүдэлдэг хүнүүдүн — брига-дын гешүүт: Геннадий Петро-вич Валтусов, Иван Степано-вич Сорокин, Анатолий Розин-ов, Николай Рыков, Анато-лий Хилько гэгшэд бултаараа оролдосотойгоор хүдэлдэг байба. Бүхы бригадарааа үдэ-рийнгөө нормо 120 процент дүүргэнэ. Һайн шанартай про-дукци үгэнэ. Коммунист ажа-лай нэрэ зэргэ гэгшэмнай хүн бүхүнине нарин нягта болго-дог, нэрэ хүндээ алдахагүй гэжэ оролдуулдаг байна бишуу.

А. Розинов машина бүтээл-гын үдэһин техникумд хура-даг. Мүн һаяхан слесарини мэргэжэлдэ хуража ябаһан А. Хилько гэгшэ мэргэжэл

шадармал слесарь түрүүшын үдэрһөө нүхэдэһнөө дунда хүндэтэй болоһон юм.

Он жэлнүүд хойно хойноһоо үнгэргэл байба. Нэгтэ ха-барцагшадлай бригадын хам-тын суглаан дээрэ нүхэр Зау-сасевые бригадир болгожо һу-нгаба. Бултаараа эбтэй эетэй-гээр хүдэлжэ эхилээ. Хамта хүдэлдэг хүнүүдүн — брига-дын гешүүт: Геннадий Петро-вич Валтусов, Иван Степано-вич Сорокин, Анатолий Розин-ов, Николай Рыков, Анато-лий Хилько гэгшэд бултаараа оролдосотойгоор хүдэлдэг байба. Бүхы бригадарааа үдэ-рийнгөө нормо 120 процент дүүргэнэ. Һайн шанартай про-дукци үгэнэ. Коммунист ажа-лай нэрэ зэргэ гэгшэмнай хүн бүхүнине нарин нягта болго-дог, нэрэ хүндээ алдахагүй гэжэ оролдуулдаг байна бишуу.

А. Розинов машина бүтээл-гын үдэһин техникумд хура-даг. Мүн һаяхан слесарини мэргэжэлдэ хуража ябаһан А. Хилько гэгшэ мэргэжэл

шадармал слесарь түрүүшын үдэрһөө нүхэдэһнөө дунда хүндэтэй болоһон юм.

Он жэлнүүд хойно хойноһоо үнгэргэл байба. Нэгтэ ха-барцагшадлай бригадын хам-тын суглаан дээрэ нүхэр Зау-сасевые бригадир болгожо һу-нгаба. Бултаараа эбтэй эетэй-гээр хүдэлжэ эхилээ. Хамта хүдэлдэг хүнүүдүн — брига-дын гешүүт: Геннадий Петро-вич Валтусов, Иван Степано-вич Сорокин, Анатолий Розин-ов, Николай Рыков, Анато-лий Хилько гэгшэд бултаараа оролдосотойгоор хүдэлдэг байба. Бүхы бригадарааа үдэ-рийнгөө нормо 120 процент дүүргэнэ. Һайн шанартай про-дукци үгэнэ. Коммунист ажа-лай нэрэ зэргэ гэгшэмнай хүн бүхүнине нарин нягта болго-дог, нэрэ хүндээ алдахагүй гэжэ оролдуулдаг байна бишуу.

А. Розинов машина бүтээл-гын үдэһин техникумд хура-даг. Мүн һаяхан слесарини мэргэжэлдэ хуража ябаһан А. Хилько гэгшэ мэргэжэл

Эрхүүгэй түүхэһээ

★ 1661 ОН. «Мүнөөнэй 169 (1661) оной июлинь зургаанай үдэр Эрхүү мурэнэй зүүн урдахн Верхоленскэ талада албайн хүнүүд түрээш шэнэ острог табилай. Эндихэ газар дайда тарилга хээдэ, мал бэлхээхэдэ тон һайн, үбшэ ногоо сабшаха, саһаа аһагдаха зо-хид, хамгай юмэндэ дүтэ.» гэжэ боярай хүбүүн Иван (ондоо түүхэ домогой ёһоор — Яков) Похабов гэгшэ Инсейн воеводо бэшһэн бай-гаа. Тингэжэ 300 жэлэй урда тээ Ангара дээрэхи хотын — Эрхүүгэй эхин болохо острог нээгдэ һэн.

★ 1826 ОН. «Шаг за шагом» гэгшэн мэдээжэ романай автор Си-бириин уранзоһолшо Федоров-Омулевскийн политическэ хэрэгээр сүлэлгэдэ ергшэдэе «Аяшша шубууд» гэжэ нэрлэһэн юм. XVIII зуун жэлэй туршада, мүн үнгэрэгшэ зуун жэлэй эхээр декабрист-нуудһаа захалаад большевикууд хүдэртөө олон үеын революционерно тэмсэлшэд Сибириин каторга ба сүлэлгэдэ ябаһан. Эднээр Сибириин дули байлай дайда руу соёл болбосоролой, революционерно үзэл сур-талай үрлөө сасаһан байна.

★ 1897—1909 ОНУУД. Коммунистическэ партиин элитэ ехэ ажал-ябуулалтадай нэгэн Е. М. Ярославскийн өөрынгөө дурдалганууд дотор ингэжэ бэшһэн байдаг: «Урдын большевикуудэй гвардинхинд бултадаа шахуу Сибирь худар хошоод-гурбаад дахин зарагдаһан юм... Тэднээр олонинтэ революционерно тэмсэлэй үзэл сурталаар хүмүү-жүүлхэ хэрэгтэ гүн ехээр нүлөөлөө һэн».

Большевикуудай ударидалгаар 1902 ондо эмхидхэгдһэн РСДРП-гэй Эрхүүдэхи комитет тус хотодо, мүн бүхы губерни доторхи ре-волюционерно хүдэлмэри толгойлогд байгаа.

★ 1917—1961 ОНУУД. Росси дотор Октябрийн Ехэ революци орьелон, хаанай хархис засагыг унагаһанһайн һүүлээр, граждан дайнай дүрлэһнэй удаа Ангара мурэнэй дэргэдэхн хото ажахытаа лэргэһэн бодхожо захалаа һэн.

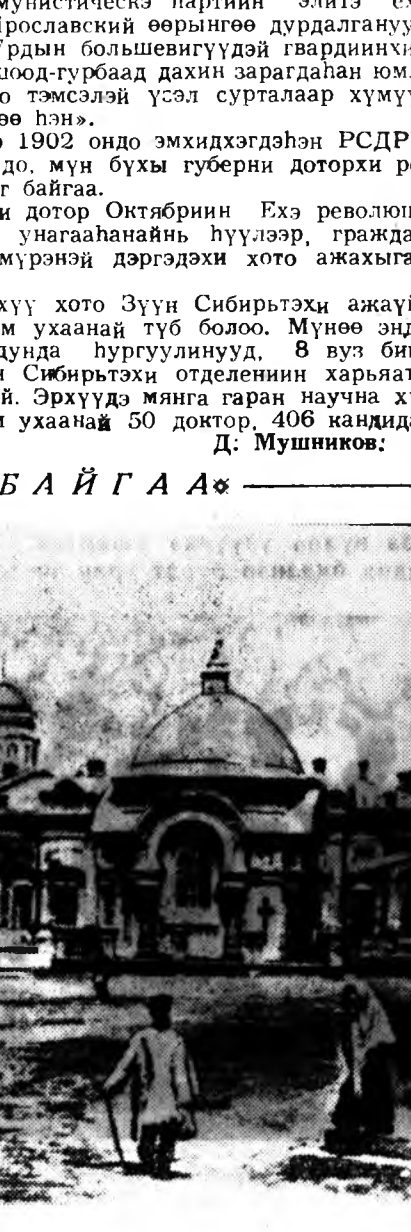
Совет засагай жэлүүдтэ Эрхүү хото Зүүн Сибирьтэхи ажай-лядбэрийн, соёл гэгээрэлэй, эрдэм ухаанай түб болоо. Мүнөө эндэ юрэнхы эрдэмэй 78, 23 тусхай дунда һургуулинууд, 8 вуз бидэ, СССР-эй Наукануудай академин Сибирьтэхи отделениин харьяата Зүүн-Сибирини филиал нээгдэнхэй. Эрхүүдэ мянга гаран научна хү-длэмэрилшэд, тэрэ тоодо эрдэм ухаанай 50 доктор, 406 кандидат, дууд ажалидаг.

Д. Мушников.

И И М Э Б А Й Г А А

И И М Э Б А Й Г А А

И И М Э Б А Й Г А А

